

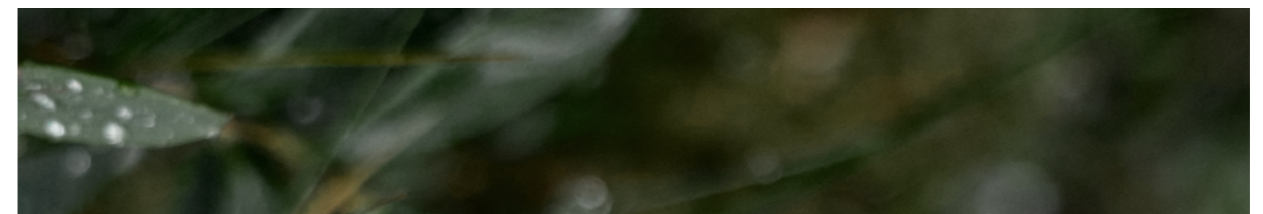
Næringslivets rolle i klimatilpasningen av Norge

Innhold

Klimatilpasning, "lillebroren" i klimapolitikken	5
Åtte strakstiltak for klimatilpasning	6
Skifts åtte strakstiltak for klimatilpasning i næringslivet: (kortversjon)	6
Hvordan går vi videre med klimatilpasningen av Norge?	6
Myndighetenes rolle	6
Næringslivets rolle i klimatilpasningen av Norge	7
Næringslivets åtte strakstiltak for klimatilpasning	8
1 Kartlegg fysisk klimarisiko for bedriften	9
2 Lær av andre	9
3 Øk kompetansen i egen virksomhet	10
4 Definer akseptabelt skadenivå	10
5 Bruk arbeid med klimatilpasning som en forretningsmulighet	10
6 Ikke vent på krav om rapportering – begynn nå	11
7 Del data og kunnskap	11
8 Samarbeid med – og still krav til – myndighetene	12
Hva finnes av ressurser?	12
Hva er behovet for klimatilpasning i Norge?	13
Status for arbeid med klimatilpasning i Norge i dag	14

Dato
Forfattere

Mai 2021
Turid Grotmoll (1), administrerende direktør Fremtind
Jannicke Trumpy Granquist (2), administrerende direktør KBN

Innledning

Klimatilpasning, "lillebroren" i klimapolitikken

Klimaet i Norge er i endring. Samfunnet og næringslivet må forholde seg til en ny virkelighet der klimatiske endringer forårsaker hyppigere ekstremværhendelser og naturkatastrofer. Dette må næringslivet i Norge forholde seg til allerede i dag.

Klimatilpasning handler om å erkjenne at klimaet er i endring, og om å forstå konsekvensene og å iverksette tiltak. Enten for å hindre skade, eller utnytte muligheter endringene kan medføre.¹ Når vi i dette notatet snakker om klimatilpasning, avgrenser vi tematikken til forebygging av skader og tilpasning til endringer som følge av det som kalles fysisk klimarisiko.²

Bedrifter som jobber med klimatilpasning i dag opplever at ansvaret for klimatilpasning er tynt spredt ut over ulike departementer og nivåer i forvaltningen. Det er begrenset kunnskap i samfunnet om de totale konsekvenser av et klima i endring, behovet for klimatilpasnings tiltak og kostnadene det innebærer. I motsetning til arbeidet med klima og utslippskutt, er det private næringslivet (med unntak av rådgiverbransjen) i liten grad involvert i arbeidet med klimatilpasning.

Initiativtakerne bak dette prosjektet er bekymret over at oppsiktsvekkende få bedrifter og organisasjoner har nødvendig kompetanse og kapasitet til å arbeide strukturert og planmessig med klimatilpasning. Resultatet er at myndighetene går glipp av en viktig partner i dette arbeidet. Samtidig øker risikoen for bedriftene, og norsk næringsliv står i fare for å gå glipp av de potensielle konkurransefordelene som ligger i å skape klimarobuste virksomheter. For å starte arbeidet med å bøte på denne situasjonen har Fremtind, KBN og Skift tatt initiativ til å utarbeide en liste med åtte strakstiltak som den enkelte bedrift selv kan iverksette for å komme i gang med klimatilpasning.

Turid Grotmoll og Jannicke Trumpy Granquist

1

2

¹ Meld.st. 33, 2012-2013

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-17/id2622043/?ch=2>

Åtte strakstiltak for klimatilpasning

Tidlig i mars 2021 inviterte initiativtakerne Fremtind og KBN et utvalg kunnskapsrike ledere og fagpersoner fra Skift-nettverket til en digital workshop. Formålet med arbeidsøkten var å diskutere og dele refleksjoner og erfaringer fra arbeid med klimatilpasning. Resultatet av diskusjonene er en liste på åtte tiltak som næringslivet selv kan iverksette.

Deltakerne representerte blant annet toppledere og fagpersoner i Umoe, Multiconsult, NITO, GK Gruppen, KLP, NMBU, Elektroforeningen, Norconsult, NRK, Agder Energi, Asplan Viak, Universitetet i Bergen/Bjerknessenteret, Formuesforvaltning, DNV GL og Fo'tprint Consulting – i tillegg til ledelse og fagpersoner i Fremtind, KBN og Skift.

Basert på kunnskapsdeling og informasjonsinnhenting før, under og etter workshopen har Skift utarbeidet dette notatet, inkludert en liste over strakstiltak som bedrifter kan følge for å komme i gang med klimatilpasning i sin virksomhet.

Skifts åtte strakstiltak for klimatilpasning i næringslivet: (kortversjon)

- 1 Kartlegg fysisk klimarisiko for bedriften
- 2 Lær av andre
- 3 Øk kompetansen i egen virksomhet
- 4 Definer akseptabelt skadenivå
- 5 Bruk arbeid med klimatilpasning som en forretningsmulighet
- 6 Ikke vent på krav om rapportering – begynn med å rapportere nå
- 7 Del data og kunnskap
- 8 Samarbeid med – og still krav til - myndighetene

Hvordan går vi videre med klimatilpasningen av Norge?

Myndighetenes rolle

Myndighetenes ansvar i klimatilpasningen er betydelig, og selv om ansvaret for koordinering i dag ligger hos Klima- og miljødepartementet er arbeidet spredt over flere departementer, instanser og forvaltningsnivå.

Medlemmene i Skift er bekymret over at dagens organisering ikke er egnet til å sikre at klimatilpasning prioriteres, og at vi som samfunn derfor ikke håndterer den betydelige utfordringen vi står overfor med den oppmerksomheten som situasjonen tilsier. Vi krever derfor at myndighetene gjennomfører en kritisk gjennomgang og vurdering av dagens organisering av arbeidet med klimatilpasning sett i lys av oppgaven landet står overfor på kort og lang sikt.

Det er vårt ønske at arbeidet med klimatilpasning blir organisert på en slik måte at ansvaret for å sikre koordinering, finansiering og gjennomføring av nødvendige tiltak er tydelig plassert i ett departement. Det bør ligge til det ansvarlige departement å sikre nødvendig koordinering med næringslivet. Det vil også være ønskelig å etablere et nasjonalt samarbeidsorgan for klimatilpasning mellom myndighetene, aktører i det offentlige og i det private. Norske myndigheter må videre stille krav som er nasjonalt tilpasset og som gjerne ligger i forkant av det som forventes fra EU og EUs grønne skifte.

Videre er det behov for at det utarbeides en veileder for å sikre enhetlig metodikk for kartlegging og beregning av klimarisiko, i samråd med relevante bransjeforeninger. Metodikken bør angi hva som skal vurderes, hvilke nasjonale databaser og kart man kan hente relevant info fra og hvilke vurderinger som bør utføres av profesjonelle.

Kommunene har et selvstendig ansvar for å bidra til bedre klimatilpasning lokalt, både i form av krav og kontroll, men også gjennom å koordinere initiativ fra samfunn og næringsliv. Nasjonale myndigheter må i større grad enn i dag kontrollere praksis, samt sikre at det er tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i kommunene til å håndtere dette viktige arbeidet.

Næringslivets rolle i klimatilpasningen av Norge

Næringslivet har en viktig rolle i klimatilpasningen av Norge i årene fremover. Når vi opplever at klimatilpasning så langt ikke har vært tilstrekkelig prioritert på nasjonalt nivå, overføres en større del av belastningen til næringslivet. Næringslivet er helt sentralt i samfunnets evne til å håndtere, og redusere, risikoen ved et klima i endring. Samtidig har næringslivet en sterk egeninteresse i å forstå og redusere den direkte og indirekte risikoen klimaendringer representerer for den enkelte bedrift. Den enkelte bedrift bør allerede på kort sikt igangsette tiltak for å sikre at relevante risikoer blir identifisert, og at nødvendige klimatilpasnings tiltak blir gjennomført for å øke bedriftens robusthet.

..

Skift og Skift-medlemmene vil ta en lederposisjon for å drive frem en solid praksis for arbeid med klimatilpasning i næringslivet.

Åtte-punktslisten over strakstiltak vil være et godt sted å starte. Vi anbefaler derfor alle bedrifter å ta tak i arbeidet med klimatilpasning raskt, snarere enn å vente på at det blir et krav fra myndighetene.

Næringslivet i fellesskap har også en viktig oppgave i å løfte oppmerksomheten rundt klimaendringer og klimatilpasning, for slik å bidra til at denne delen av klimapolitikken blir prioritert høyere i årene fremover. Samarbeid om å løfte tematikken, og å utfordre ansvarlige politikere og forvaltningsorgan, vil bli viktig. Skift og Skift-medlemmene vil ta en lederposisjon for å drive frem en solid praksis for arbeid med klimatilpasning i næringslivet. Vi vil bidra til økt kunnskap, data- og erfaringsdeling, og synliggjøre beste praksis. Samtidig vil vi fortsette å stille tydelige krav og forventninger til oss selv og vår omverden om klimatilpasning. Vår pådriverrolle overfor ansvarlige myndigheter vil videreutvikles og forsterkes.

Næringslivets åtte strakstiltak for klimatilpasning

Næringslivet har et selvstendig ansvar for, og en egeninteresse av, å bidra til klimatilpasning i Norge. Klimaet i Norge er allerede i endring, og denne utviklingen vil fortsette. Nye lovkrav og forventninger fra markedet på kort sikt gjør det nødvendig for bedrifter å ha kjennskap til egen klimarisiko, samt å ha på plass planer og tiltak for å redusere denne.

For de fleste bedrifter vil arbeidet med klimatilpasning være komplekst, og kreve kunnskap de ikke besitter eller har ressurser til å innhente. Hvis man skal ha en robust tilnærming til håndtering og rapportering må bedrifter sette seg inn i, og adressere direkte, klimarisiko både på fysiske lokasjoner og i verdikjeden. Skader som følge av ekstremvær, overvann og lignende kan føre til driftsavbrudd, uforutsette kostnader og skadet omdømme. Norske bedrifter, basert i en liten og åpen økonomi, er eksponert både mot nasjonal og internasjonal klimarisiko. Mange har internasjonale verdikjeder, både oppstrøms og nedstrøms. Både klimaendringer og klimatilpasningstiltak i andre land vil kunne ha direkte effekt.

Uten innhenting og tilgjengeliggjøring av store mengder data vil selv ikke en aktiv nasjonal politikk for klimatilpasning kunne adressere den reelle kompleksiteten på bedriftsnivå. Næringslivet har derfor en viktig rolle i å samarbeide for å bygge opp kompetanse og kapasitet for å styrke eget arbeid med klimatilpasning. I samarbeidet med det offentlige må næringslivet både direkte og indirekte bidra til å styrke samfunnets arbeid med klimatilpasning. Dette ansvaret har Fremtind, KBN og Skift nå startet et arbeid for å svare ut.

Vi foreslår med dette åtte strakstiltak. Tiltakene er ment å gjøre det lettere for bedrifter med ulik størrelse, ulik erfaring med tematikken, ulik intern kapasitet og i ulike næringer å komme i gang med klimatilpasning i virksomheten.

Kartlegg fysisk klimarisiko for bedriften

1

Selv om verden skulle klare å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 eller 2 grader, betyr dette likevel store endringer i klimaet som får konsekvenser også i Norge. Hva vil skje med din virksomhet ved flom, styrtregn, tørke eller heteperioder? Vi vet allerede mye om de klimaendringene næringslivet står overfor de neste årene. Alle bedrifter bør begynne arbeidet med å kartlegge økonomiske og praktiske konsekvenser for sin egen del, og ta høyde for større klimamessige svingninger i de neste tiårene. Det å få på bordet en enkel analyse av hvilke klimarisikofaktorer bedriften er eksponert for, kan være en nødvendig forutsetning for at man prioriterer å ta tak i eget klimatilpasningsbehov.

Eksempler på tiltak

Finans Norge har utarbeidet en veileder for hvordan bedrifter kan starte med å rapportere på sin klimarisiko. I tillegg har mange kommuner også faresonekart og aktsomhetskart for f.eks. flom, skred, ras, kvikkleire mm. som kan brukes i kartleggingsarbeidet.

Lær av andre

2

Arbeid med klimarisiko og klimatilpasning er for mange et nytt tema. Spesielt for de bedriftene som starter med blanke ark vil det være nyttig å se til hva andre sammenlignbare bedrifter gjør, og lære av deres erfaringer. KBN har et digitalt klimarisikoverktøy som kan brukes til å gi et overblikk over klimarisikofaktorer i kommuner der bedriften har aktivitet. I tillegg finnes det etter hvert mange offentlig tilgjengelige ressurser som bedrifter kan benytte seg av for å komme i gang med arbeidet.

Eksempler på tiltak

Finn arenaer der bedrifter kan lære av hverandre, for eksempel i bransjeorganisasjoner eller næringsforeninger. Husk at dere kan dra viktig lærdom av bedrifter i andre sektorer og andre deler av landet enn dere selv. Noter gjerne konkrete tiltak andre gjør som også kan inngå i deres arbeid.

Øk kompetansen i egen virksomhet

3

Uten en grunnleggende forståelse for hva klimaendringer betyr for din bedrifts virksomhet, både direkte og indirekte, er det vanskelig å prioritere tiltak for klimatilpasning. For mange bedrifter kan et første skritt være å identifisere en person internt som har ansvar for å jobbe med bedriftens klimatilpasning. Ansvarer bør fortrinnsvis ligge hos en i ledergruppen, for å sikre at det blir prioritert i tilstrekkelig grad. Øvrige relevante interne interessenter bør involveres og ansvarliggjøres i arbeidet gjennom fagseminarer, workshops og lignende.

Eksempler på tiltak

Internt fagseminar/workshop om klimatilpasning, deltagelse på eksterne arrangementer.

Definer akseptabelt skadenivå

4

Dagens kunnskap om klimaendringer tilsier at svært mange bedrifter direkte eller indirekte må forvente å oppleve skader som følge av klimaendringer. Noe av denne skaden kan forebygges gjennom tiltak, til en viss kostnad. Når man har fått en oversikt over hvilken risiko bedriften står overfor, bør bedriften definere et akseptabelt skadenivå. Dette vil gjøre det enklere å vurdere kost/nytte av klimatilpasningstiltak og å velge hvilke tiltak man skal prioritere.

Eksempler på tiltak

Inkluder klimarisiko og klimatilpasning i årlige risikovurderinger for bedriften. Ansvar for kartlegging og håndtering av klimarisiko bør ligge i selskapets toppledelse.

Bruk arbeid med klimatilpasning som en forretningsmulighet

5

For mange bedrifter kan arbeid med klimatilpasning også vise seg å være en måte å oppnå forretningsmessige fortrinn, i tillegg til å redusere kostnader. Klimatilpasning handler om risikoreduksjon. De bedriftene som tidlig klarer å tilpasse seg og legger frem tydelige klimatilpasningsstrategier, kan oppnå konkurransefordeler. Ikke bare nasjonalt, men også i internasjonale markeder. Bedriftens arbeid med klimatilpasning inngår i økende grad som viktig parameter i vurderingen av et selskaps risikoprofil, som igjen kobles mot betingelser på lån og forsikring, eller vurderes av potensielle investorer.

Eksempler på tiltak

Inkluder selskapets arbeid med klimatilpasning og klimarisiko i rapportering. Start arbeidet med å etablere klimarobuste produksjonslinjer og verdikjeder.

Ikke vent på krav om rapportering – begynn nå

6

Selv om det ikke eksisterer et allment krav om rapportering på klimarisiko og klimatilpasning i dag, er det forventet at dette vil inngå i obligatorisk rapportering på sikt, i alle fall for større virksomheter. En erfaring fra selskaper som allerede har kommet godt i gang med klimatilpasning er at rapportering på arbeidet er et nyttig grep for å synliggjøre verdien av arbeidet internt og eksternt. Dette kan igjen bidra til å øke viljen til å gjennomføre tiltak. Flere ledende bedrifter rapporterer allerede på klimarisiko. Skift-nettverkets medlemmer har forpliktet seg til klimarisikorapportering fra 2021.

Eksempler på tiltak

Inkluder en egen seksjon om klimarisiko og klimatilpasning i selskapets årsrapport, eller integrer det i den øvrige rapporteringen på risiko.

Del data og kunnskap

7

I arbeidet med klimatilpasning vil mange bedrifter ha stor nytte av å samarbeide med andre bedrifter om å utvikle verktøy og dele kunnskap og erfaringer rundt beste praksis. Tilgang til data om sårbarhet og konsekvenser er en forutsetning for gode analyser og påfølgende tiltak, og det er viktig at næringslivet bidrar til at data blir samlet og gjort tilgjengelig. Vi anbefaler derfor bedrifter å bidra til å skape arenaer og forum for kunnskapsdeling. Gjennom å slutte opp om deling av kunnskap og data kan man bidra til å gjøre det enklere for andre å komme i gang. I tillegg vil det bidra til å øke kvaliteten på arbeidet som gjennomføres.

Eksempler på tiltak

Ta opp tematikken i din lokale næringsforening, utfordre din bransjeorganisasjon til å ta fatt i tematikken, og del erfaringer med andre bedrifter i ditt nærmiljø.

Samarbeid med – og still krav til – myndighetene

8

Myndighetene sitter på en helt sentral rolle i arbeidet med klimatilpasning i Norge. Det er avgjørende, også for næringslivets evne til klimatilpasning, at myndighetene tydeliggjør ansvar og dedikerer ressurser til å kartlegge sårbarhet for og konsekvenser av et klima i endring. Næringslivet er derfor nødt til å stå sammen om å utfordre ambisjonsnivået til ansvarlig politisk ledelse, men også å samarbeide med de relevante organene i forvaltningen for å finne gode løsninger for arbeid med klimatilpasning i praksis. Bedrifter både kan og bør gå i dialog med relevante myndigheter selv, eller bidra til å løfte tematikken i samarbeid med andre.

Eksempler på tiltak

Meld bedriften inn i Skift, løft tematikken gjennom relevante bransje-/næringsforeninger, gå i dialog med lokale myndigheter om klimatilpasningsbehov lokalt, samt planer og tiltak for klimatilpasning i din kommune.

Hva finnes av ressurser?

Under er et utvalg av ressurser som kan benyttes fritt av bedrifter som ønsker å komme i gang med å kartlegge og forstå klimarisiko, og starte arbeidet med klimatilpasning. Listen er ikke uttømmende, det utvikles stadig nye ressurser som kan være til nytte for bedrifter som ønsker å starte arbeidet med klimatilpasning:

- KBN-portalen: www.klimarisiko.kbn.com
- <https://www.nrk.no/klima/kommune>
- FinansNorges introduksjon til klimarisikoanalyse: <https://www.finansnorge.no/siteassets/tema/barekraft/klimarisiko/klimarisikorapportering--en-veiledning.pdf>
- CICERO: Klimarisikokartlegging av seks norske sektorer: <https://pub.cicero.oslo.no/cicero-xmlui/handle/11250/2730979>
- Kartverkets «Se havnivå i kart»-tjeneste modellerer stormflo og havnivåstigning: <https://www.kartverket.no/til-sjos/se-havniva/kart>
- Norsk klimaservicesenter, <https://klimaservicesenter.no>
- Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/>
- Norsk Klimastiftelse: <https://klimastiftelsen.no/hvordan-mote-klimarisiko/>
- NVE Atlas: Samler datasett og kartinformasjon om blant annet kartlagt naturfare: <https://atlas.nve.no/Html5Viewer/index.html?viewer=nveatlas#>

Bakgrunn

4,5 °C

Økning i årstemperatur

18 %

Økning i årsnedbør

Hva er behovet for klimatilpasning i Norge?

Hva slags klimatilpasningsbehov vi står overfor i Norge i tiårene som kommer, avhenger av hvor vellykket vi antar at klimapolitikken og utslippskuttene blir. Klimapolitikken globalt har som mål å begrense global oppvarming oppad til 1,5 grader. Fra rundt 1850 til i dag har temperaturen på jorden steget med i overkant av 1,1 grader. Det betyr at selv i de mest optimistiske scenariene står vi overfor en betydelig global oppvarming med tilhørende klimatiske endringer. Få, om noen, tror de mest optimistiske scenariene vil være mulige å oppnå. Selv i en situasjon der verdenssamfunnet lykkes med den mest ambisiøse klimapolitikken de neste 30 årene, vil vi styre mot en gjennomsnittlig global oppvarming på i overkant av 2 grader innen utgangen av århundret.³ Med Norges nordlige geografiske plassering betyr dette en økning på mer enn to grader. Fra et risikoperspektiv kan det derfor være hensiktsmessig å legge et mindre optimistisk klimascenario til grunn.

Hovedfunnene i Klima i Norge 2100-rapporten fra Norsk Klimaservicesenter (2015) viser at Norge mot slutten av århundret vil ha gjennomgått en betydelig endring dersom vi har økende klimagassutslipp i årene fremover:⁴

- **Årstemperatur** Økning på om lag 4,5 °C (spenn: 3,3 til 6,4 °C)
- **Årsnedbør** Økning på om lag 18 prosent (spenn: 7 til 23 prosent)
- Styreregneepisodene blir kraftigere og vil forekomme hyppigere
- Regnflommene blir større og kommer oftere
- Snøsmelteflommene blir færre og mindre
- I lavtliggende områder vil snøen bli nesten borte i mange år, mens det i høyfjellet kan bli større snømengder i enkelte områder
- Det blir færre isbreer og de som er igjen blir mye mindre
- Havnivået øker med mellom 15 og 55 cm avhengig av lokalitet

Rapporten konkluderer med at det er særlig to endringer som vil skape utfordringer for det norske samfunnet: **Endringer i nedbør med påfølgende overvanns- og flomproblematikk, og stigende havnivå.**⁵

³ <https://climateactiontracker.org/global/temperatures/>

⁴ Endringene som gjengis baseres på et RCP8.5-scenario, ofte omtalt som «worst case scenario». Dette scenariet skal, ut ifra et risikoperspektiv, legges til grunn i samfunnsplanlegging i Norge, ifølge Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap- Ved et RCP4.5-scenario, hvor vi i mye større grad lykkes med å redusere utslipp, er endringene betydelig mindre. Detaljert beskrivelse av endringer i de ulike scenarier kan hentes fra rapporten <https://klimaservicesenter.no/kss/rapporter/kin2100>

⁵ <https://klimaservicesenter.no/faces/desktop/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klima-i-norge-2100>

Næringslivet opplever allerede i dag konsekvensene av et klima i endring. I en undersøkelse gjennomført av forsikringsselskapet Fremtind tidlig i 2021 oppgir 42 prosent av bedriftene/bedriftslederne som eier egne bygg eller infrastruktur at de må gjøre tiltak for å unngå vannskader og andre skader grunnet endret klima og fuktig vær.⁶

Det finnes ikke noen samlet beregning av kostnaden for klimatilpasning i Norge, kun delberegninger for enkelte risikofaktorer innenfor enkeltsektorer. Et eksempel på en slik delberegning er NVEs vurdering av det umiddelbare behovet for investeringer i flom- og skredsikringstiltak knyttet til flom i vassdrag og skred, på 3,9 milliarder kroner. Rådgivende Ingeniørers Forening og flere andre har påpekt at med statsbudsjettets forslag om 342 millioner kroner til NVEs forebyggende flom- og skredsikringsarbeid vil det ta minst 12 år å dekke opp det umiddelbare behovet på dette feltet alene. En ting vet vi likevel: Selv om klimatilpasning er kostbart, er det enda større samfunnsmessige og økonomiske kostnader ved å ikke tilpasse seg et klima i endring.

I dag er klimatilpasning, enten det handler om forebygging eller gjenoppbygging, i stor grad overlatt til kommunene. I praksis betyr det at lokalpolitikere og kommuneadministrasjoner sitter med hver sin lille bit av ansvaret for å tilpasse Norge til et endret klima. Samtidig vet vi at kompetansen og ressursene som kreves for at kommunene skal kunne forvalte dette ansvaret på en forsvarlig måte, varierer fra tilfredsstillende til nærmest fraværende.⁷

Bakgrunn

Status for arbeid med klimatilpasning i Norge i dag

De to sidene av klimapolitikken, utslippsreduksjon og klimatilpasning, blir gitt ulik prioritet i den nasjonale politikken. Fra statlige myndigheters side har klimapolitikken så langt hovedsakelig vært fokusert på reduksjon av klimagassutslipp. Den siste stortingsmeldingen knyttet til utslippsreducerende tiltak kom i januar 2021. Målet med norsk klimapolitikk er å bidra til betydelig raskere grønn omstilling av hele samfunnet. Denne delen av klimapolitikken følges tett opp fra statlig hold, og er gjenstand for en levende offentlig debatt.

Uavhengig av hvorvidt den norske klimapolitikken lykkes med utslippskutt må samfunnet i økende grad tilpasse seg endringer i klimaet. På tross av dette har arbeidet med klimatilpasning så langt vært en

6 Undersøkelse gjennomført av Fremtind forsikring vinteren 2021

7 [KS sin rapport om klimatilpasning](#)

nedprioritert del av klimapolitikken, uten oppdaterte og tydelige politiske strategier. Sist gang en norsk regjering leverte en stortingsmelding om klimatilpasning er åtte år siden, i Meld. St. 33 (2012–2013) «Klimatilpasning i Norge».

Ansvaret for koordinering av politikken ligger formelt sett hos klima- og miljøministeren, med støtte fra Miljødirektoratet. Ansvaret for kunnskapsproduksjon og tiltak for tilpasning er igjen delegert ut i øvrige deler av statsforvaltningen. Det pekes på totalt 14 sentrale aktører i klimatilpasningsarbeidet, som igjen er organisert under flere ulike departementer.⁸ Når kostnadene for tiltak bæres på så mange ulike deler blir det krevende å vurdere kost/nytteverdi for hvert enkelt tiltak. I tillegg fører det høyst sannsynlig til mindre data- og kunnskapsdeling. Dagens fragmenterte organisering av arbeidet utgjør en potensiell risiko fordi samfunnet trolig er mindre forberedt på de endringene som med stor grad av sikkerhet vil inntreffe og er mer eksponert for risiko fra klimaendringer enn nødvendig.

For næringslivet betyr den manglende koordineringen og prioriteringen av klimatilpasningsarbeidet i første omgang at bedrifter i større grad må ta ansvar for å kartlegge og håndtere sin egen klimarisiko. For å kunne gjøre denne jobben effektivt og godt, er det et stort behov for tilpasset veiledningsmaterieell. Dette bør prioriteres fremover, for eksempel i samråd med bransjeforeninger.

Enkelte organisasjoner og større bedrifter i de mest berørte sektorene har allerede satt i gang dette arbeidet. Innsatsen er blant annet drevet frem av økende vektlegging av klimarisiko i finansbransjen, økende forventninger om rapportering etter TCFD⁹-rammeverket og regulatoriske initiativer fra EU knyttet opp mot kartlegging og rapportering av bærekraftsrisiko som EU Sustainable Finance Disclosure Regulation.

Men i tillegg til egeninteressen har næringslivet en viktig rolle i å bidra til storsamfunnets klimatilpasning gjennom felles tiltak. Næringslivet kan bidra til å opprettholde et politisk press for å sikre at nasjonalt arbeid med klimatilpasning prioriteres høyere i årene fremover. I tillegg er det et massivt behov for å tilgjengeliggjøre kunnskap slik at flere bedrifter kan starte arbeidet med tilpasning og med å gjennomføre nødvendige klimarisikoanalyser i egen virksomhet, og som en del av leveransen i eksterne prosjekter. I dag er dette i all hovedsak forbeholdt ledende aktører med intern kapasitet og kompetanse på feltet, og viktige tiltak for klimatilpasning står i fare for å ikke bli gjennomført i oppdrag der dette burde vært inkludert.

8 <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/klimatilpasning/om-klimatilpasningsarbeidet/>

9 <https://www.fsb-tcfd.org> Alle medlemmene i Skift skal fra 2021 rapportere i henhold til TCFD

Fremtind

Skift

